

ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการ
สาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร *

ภัทรลักษณ์ ตาดชื่น **

คำสำคัญ : ผู้สูงอายุ/การจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีส่วนของของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วเป็นผลมาจากการที่ประเทศไทย ประสบผลสำเร็จในนโยบายด้านประชากรและการวางแผนครอบครัว ส่งผลให้อัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความก้าวหน้าทางการแพทย์ สาธารณสุขและเทคโนโลยีทำให้ ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ส่งผลให้โครงสร้างประชากรของประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปเป็น โครงสร้างแบบผู้สูงอายุ (โปรดปราน เพชรสด, 2558, หน้า 1 อ้างถึงในสำนักงานสถิติ, 2557, หน้า 1) ประเทศไทยเป็นประเทศที่ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมสูงวัย (Aging Society) การเป็น สังคมสูงวัย คือ การที่มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด ในขณะที่วัยเด็กและแรงงานลดน้อยลงเรื่อย ๆ ส่งผลกระทบต่อสถานะทางเศรษฐกิจและทาง สังคมของประเทศ จึงส่งผลให้ต้องมีการจัดสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (โปรดปราน เพชรสด, 2558, หน้า 1 อ้างถึงใน

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรม ผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพรัตน์ บุบผะศิริ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

** นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการจัดการงานสาธารณสุข คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

สำนักงานสถิติ, 2557, หน้า 1) ระบบและรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย มีข้อบกพร่องจำกัด มีแบบแผนการให้บริการที่ยังไม่เป็นระบบ และรูปแบบที่ดีพอ ผู้สูงอายุในประเทศไทยนับว่ายังได้รับความสนใจดูแลน้อยทั้งจากภาครัฐและเอกชน นโยบายและการ บริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุจะได้รับการมองว่าเป็นเรื่องไม่เร่งด่วนและมีความสำคัญเป็น

อันดับรอง เมื่อเปรียบเทียบกับ ประชากรกลุ่มอื่นในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ งานสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุได้ส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่ผู้สูงอายุเพียงบางกลุ่มเท่านั้น ไม่สามารถกระจายได้ทั่วถึง และตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ (วันชัย ชูประดิษฐ์, 2555, หน้า 2 อ้างถึงในกิตติพัฒน์ นนทบุรีมะดุล, 2536, หน้า 42) และไม่ได้มีการกระจายไปสู่ผู้สูงอายุในเขตชนบท ซึ่งเป็นผู้สูงอายุส่วนใหญ่ของประเทศ บริการต่างๆ ที่จัดขึ้นยังมีลักษณะที่ไม่กระจายตัว การดำเนินงานในส่วนขององค์กรภาครัฐหรือเอกชนค่อนข้างจะจำกัดทั้งในด้านปริมาณและรูปแบบ บางกรณีมีการกำหนดคุณสมบัติของ ผู้สูงอายุเฉพาะกลุ่มอายุที่เป็นสมาชิกกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้การเกื้อหนุนผู้สูงอายุที่จัดโดยหน่วยงานภาครัฐก็ประสบปัญหาทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณและการจัดการทำให้บริการแก่ผู้สูงอายุจึงยังไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงและไม่สามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง (วันชัย ชูประดิษฐ์, 2555, หน้า 2 อ้างถึงในศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2544, หน้า 8) การจัดสวัสดิการสังคมโดยภาครัฐ นับว่าเป็นรูปแบบกลไกในการจัดสวัสดิการสังคม ปัจจุบันการบริการของภาครัฐจะเน้นการช่วยเหลือเฉพาะหน้า (Public assistance) บรรเทาทุกข์ชั่วคราว รัฐจึงไม่มุ่งเน้นแก้ไข ปัญหาเชิงระบบหรือโครงสร้าง ปัญหาการดำเนินงานและวางแผน คือ ใช้ระบบการสั่งการจากบนลงล่าง (Top-down) ต้องรอคำสั่งในการดำเนินงานและวางแผนจากส่วนกลางเป็นหลัก ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนระดับต่างๆ ทำให้การจัดสวัสดิการไม่ทั่วถึง เป็นการให้ความสำคัญบางส่วน (วันทนี วาสิกะสิน, สุรางค์รัตน์ วศินารมณ และกิตติพัฒน์ นนทบุรีมะดุล, 2553, หน้า 24)

จากข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะในปัจจุบันประชากรที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว รัฐจึงต้องรับภาระในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นด้วย ประเทศไทยในปัจจุบันประสบกับปัญหาหลายด้าน ทั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม ดังนั้น การจัดสวัสดิการที่เพียงพอและเหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุจึงมีข้อจำกัดมากมาย (นันทนา อยู่สบาย, 2257, หน้า 4)

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ เนื่องจากประเทศไทยในปัจจุบันนี้มีผู้สูงอายุเป็นจำนวนมากที่ต้องการความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ตนเองมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น ภาครัฐควรที่จะให้ความสำคัญในเรื่องการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุให้มากขึ้น และจะต้อง

กระจายสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ไม่ทำให้เกิดการเหลื่อมล้ำขึ้นในสังคม โดยทำการศึกษาว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร มีความต้องการการจัดสวัสดิการสังคม 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสุขภาพอนามัย 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านนันทนาการ 4) ด้านที่อยู่อาศัย และ 5) ด้านความปลอดภัยในชีวิตอยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่องความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 แบบ คือ

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่ทำการศึกษา ทั้งที่เป็นทฤษฎี แนวความคิด ดังนี้

1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

1.2 แนวคิดและทฤษฎี

1.3 สวัสดิการสังคม

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง จำนวน 1,000 คนและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง จำนวน 1,000 คนและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน

กลุ่มตัวอย่าง สำหรับการศึกษาค้างนี้ใช้การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยหลักความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ของประชากรที่มาเข้าร่วมทำกิจกรรมในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยการศึกษาค้างนี้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้อัตราส่วน 1 : 10 จึงได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาจำนวน 100 คนและเจ้าหน้าที่ที่ดูแลชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุและเจ้าหน้าที่ โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานครและความต้องการที่จะจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ โดยการใช้สถิติเชิงอนุมาน คือ สถิติ t-test (Independent Samples t-test) และ สถิติ F-test (One-Way ANOVA) และเมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

สรุปผลความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร

เพื่อศึกษาความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดระดับความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคม จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและด้านความปลอดภัยในชีวิต

โดยในภาพรวม พบว่าผู้ตอบมีความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ในภาพรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.43 เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับความต้องการมากที่สุด คือ ด้านความปลอดภัยในชีวิต ค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมาคือด้านที่อยู่อาศัย ค่าเฉลี่ย 4.52 ด้านนันทนาการ ค่าเฉลี่ย 4.47 ด้านสุขภาพอนามัย ค่าเฉลี่ย 4.34 และด้านที่มีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านการศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.16

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าผู้ตอบมีความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพอนามัย โดยต้องการได้รับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากที่สุด รองลงมามีความต้องการให้มีการจัดบริการรถรับ - ส่งผู้ป่วยฉุกเฉิน ในระดับมาก

ด้านการศึกษา พบว่าผู้ตอบมีความต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น และรองลงมาคือ ต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นกับผู้สูงอายุ เช่น ด้านสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุน ในระดับมาก

ด้านนันทนาการ พบว่าผู้ตอบมีความต้องการให้มีการลดค่าโดยสารแก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาลต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุท่องเที่ยวและพักผ่อน และต้องการให้มีการจัดสถานที่สวนสาธารณะ เพื่อการพักผ่อนที่เหมาะสมปลอดภัย ในระดับมาก

ด้านที่อยู่อาศัย พบว่าผู้ตอบมีความต้องการให้มีการซ่อมบำรุงที่อยู่อาศัยให้ฟรีสำหรับผู้สูงอายุ และต้องการให้มีการจัดที่อยู่อาศัยที่มั่นคงสำหรับผู้สูงอายุ ในระดับมาก

ด้านความปลอดภัยในชีวิต พบว่าผู้ตอบมีความต้องการให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ผู้สูงอายุ และต้องการให้มีการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบให้แก่ผู้สูงอายุ ในระดับมาก

สรุปผลความต้องการที่จะจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อวัดระดับความต้องการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 5 ด้าน โดยพบว่าเจ้าหน้าที่มีระดับความคิดเห็นต่อความต้องการที่จะจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุ ในภาพรวมในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.57 เมื่อจำแนกรายด้าน ด้านที่มีความต้องการที่จะจัดการสูงที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย ค่าเฉลี่ย 4.50 รองลงมาคือ ด้านการศึกษา และด้านนันทนาการ ค่าเฉลี่ย 4.00 ด้านความปลอดภัยในชีวิต ค่าเฉลี่ย 3.33 และน้อยที่สุดคือ ด้านที่อยู่อาศัย ค่าเฉลี่ย 2.00

เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ตอบมีความต้องการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ด้านสุขภาพอนามัย โดยจัดให้มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ มีการจัดให้ผู้สูงอายุได้ตรวจสุขภาพประจำปีและมีการให้คำปรึกษา คำแนะนำเรื่องการออกกำลังกายที่เหมาะสม ตลอดจนการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ในระดับมาก

ด้านการศึกษา พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ตอบมีการจัดศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เพื่อผู้สูงอายุและมีการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนางานสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ในระดับมากแต่มีการจัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่สำหรับผู้สูงอายุในระดับน้อย

ด้านนันทนาการ พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ตอบมีการสนับสนุนการออกกำลังกาย ร้องเพลงเต้นรำ และมีการจัดสถานที่และอุปกรณ์ให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงในการทำกิจกรรมต่างๆ ในระดับมาก และมีการจัดการลดค่าโดยสารให้กับผู้สูงอายุในช่วงวันหยุดเทศกาลต่างๆ เพื่อผู้สูงอายุได้พักผ่อน ในระดับปานกลาง

ด้านที่อยู่อาศัย พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ตอบมีการจัดสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุให้อย่างทั่วถึงในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามมีการจัดโครงการแหล่งกู่เงินดอกเบี้ยต่ำเรื่องที่อยู่อาศัย เพื่อผู้สูงอายุ และมีการจัดสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุแบบเสียค่าใช้จ่าย ในระดับน้อย

ด้านความปลอดภัยในชีวิต พบว่าเจ้าหน้าที่มีการจัดความมั่นคง ความปลอดภัยให้ผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง ในระดับมาก แต่มีการจัดความสะดวกสบายในด้านต่างๆให้ผู้สูงอายุ เช่น ยานพาหนะ และมีการจัดศูนย์เพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุ ซึ่งได้รับอันตรายจากการถูกละเมิดกรรม ถูกแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และการถูกทอดทิ้ง ในระดับปานกลาง

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ผู้วิจัยแสดงผลการทดสอบสถิติทดสอบเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) ได้แก่ สถิติ t-test (Independent Samples t-test) และ สถิติ F-test (One-Way ANOVA) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ โดยยอมรับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในส่วนผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยยอมรับสมมติฐานที่ 2 และ 4 โดยสามารถอธิบายได้ว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุ และอาชีพแตกต่างกันจะมีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน โดยในด้านอายุพบความแตกต่างในภาพรวม ซึ่งผู้ที่มีอายุ 60-65 และ 66-70 ปี มีระดับความต้องการในภาพรวมสูงกว่าอายุ 76-80ปี และ 80 ปีขึ้นไป และในด้านอาชีพพบว่า พบว่าผู้ที่ไม่ได้ประกอบอาชีพ มีระดับความต้องการในด้านการศึกษา ต่ำกว่าผู้มีอาชีพค้าขาย และ เกษียณอายุขึ้นไป ในขณะที่ไม่พบความแตกต่างเมื่อจำแนกด้วยเพศ อายุ และรายได้ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ 1 3 และ 5

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการวิจัยเรื่องการวิจัย เรื่อง ความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการศึกษาความต้องการได้รับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ด้านที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตมากที่สุด และมีความต้องการด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา และด้านนันทนาการในระดับมาก โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ด้านสุขภาพอนามัย พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการการในระดับมาก โดยให้ความสำคัญแก่ ซึ่งสอดคล้องกับการรักษาโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย รวมไปถึงความต้องการจัดบริการรถรับ – ส่ง ผู้ป่วยฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุซุกร เหมือนเดซ (2552) ที่ศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ จังหวัดสมุทรปราการ และพบว่าผู้สูงอายุต้องการการดูแลด้านสุขภาพอนามัยมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของจันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว (2555) ที่ศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่พบว่าผู้สูงอายุต้องการสวัสดิการในด้านมาตรฐานสุขภาพและการรักษาพยาบาลมากที่สุด

ด้านการศึกษา และด้านนันทนาการ พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการการในระดับมาก โดยมีความต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมโดยการเผยแพร่ทางสื่อ และต้องการได้รับความรู้ที่เหมาะสมและจำเป็นกับผู้สูงอายุ เช่น ด้านสวัสดิการที่รัฐให้การสนับสนุน นอกจากนี้ยังต้องการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุท่องเที่ยวและพักผ่อน และต้องการให้มีการจัดสถานที่สวนสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของวันชัย ชูประดิษฐ์ (2554) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ โดยพบว่าผู้สูงอายุเขตนี้มีความต้องการสวัสดิการด้านการศึกษา และด้านนันทนาการมากที่สุด

ด้านที่อยู่อาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิตพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการการในระดับมากที่สุด โดย พบว่าผู้ตอบมีความต้องการให้มีการซ่อมบำรุงที่อยู่อาศัยให้ฟรีสำหรับผู้สูงอายุ และต้องการให้มีการจัดที่อยู่อาศัยที่มั่นคงสำหรับผู้สูงอายุ ในระดับมาก รวมไปถึงการให้มีการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบให้แก่ผู้สูงอายุที่ดี ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของจันท์เพ็ญ ลอยแก้ว (2555) ที่ศึกษาสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยพบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุด โดยผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองอโยธยาได้ประสบปัญหาและต้องการการซ่อมแซมอาคาร รวมถึงจัดที่พักอาศัยให้เหมาะสม และในผลการศึกษาของวันชัย ชูประดิษฐ์ (2554) พบว่าผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลลำทับ อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่มีความต้องการด้านความปลอดภัยในชีวิตในระดับมาก อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ให้การจัดการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยในระดับน้อย และความปลอดภัยในชีวิตในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการจัดการยังไม่เพียงพอแก่ความต้องการของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร

ผลศึกษาเปรียบเทียบความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ พบว่าผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุศูนย์บริการสาธารณสุข 4 ดินแดง กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุและอาชีพแตกต่างกันมีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน พบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของนันทนา อยู่สบาย (2557) ซึ่งศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจรเข้ชั้น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ และพบว่า ผู้สูงอายุที่มีอายุระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเนื่องต่างกัน มีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของอุซุกร เหมือนเดช (2552) ศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ จังหวัดสมุทรปราการ โดยพบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเนื่อง ที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจะมีความต้องการสวัสดิการสังคมแตกต่างกันและสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ ของมาสโลว์ (Maslow, 1943) ที่กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ที่ต่างกัน มาจากแรงจูงใจที่ต่างกัน โดยจะเห็นว่าผลการศึกษาบ่งชี้ถึงความต้องการด้านสวัสดิการทางสังคมของผู้สูงอายุมีความแตกต่างกัน เช่น สถานที่และลักษณะที่แตกต่างกันในแต่ละบุคคล จึงควรศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุให้เหมาะสมและจัดหาสวัสดิการทางสังคมให้ตรงกับความต้องการ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนาการจัดการด้านที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะการเข้าถึงและความสะดวกในการจัดการแก่ผู้สูงอายุ โดยเพิ่มการเข้าถึงสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุให้ยิ่งทั่วถึงมากขึ้น รวมทั้งจัดหาโครงการแหล่งกู่เงินดอกเบี้ยต่ำเรื่องที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่มีรายได้น้อย

2. จากผลการศึกษาค้นคว้าแสดงให้เห็นถึงผู้สูงอายุมีความต้องการความปลอดภัยในชีวิตมากที่สุด โดยผู้สูงอายุมีความต้องการการจัดการที่ดีในด้านการรักษาความปลอดภัยและรักษาความสงบให้แก่ผู้สูงอายุ รวมไปถึงการดูแลด้านกฎหมาย ดังนั้นควรส่งเสริมการสร้างความปลอดภัยเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและนอกจากนี้ควรจัดหาสาธารณสุขโภชนาการและการบริการช่วยเหลือด้านต่างๆ เช่น ยานพาหนะ ผู้ดูแลและพนักงานรักษาความปลอดภัยให้เพียงพอต่อความต้องการ

3. ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้รับบริการพื้นฐานด้านต่างๆอย่างกว้างขวาง รวมไปถึงสนับสนุนให้องค์กรเอกชนที่ไม่แสวงหากำไรหรือธุรกิจเพื่อสังคมเข้ามามีส่วนร่วมจัดบริการและช่วยเหลือด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษาและด้านนันทนาการ โดยเพิ่มทางเลือกให้กับผู้สูงอายุได้รับการบริการทั่วถึงมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

นอกเหนือจากศึกษาความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุ ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านนันทนาการ ด้านที่อยู่อาศัยและด้านความปลอดภัยในชีวิต ควรศึกษาความต้องการด้านอื่น เช่น ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวและการดูแลเอาใจจากครอบครัว ซึ่งคาดว่าจะมีผลกับความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุ นอกจากนี้ควรศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของความต้องการได้รับสวัสดิการสังคมกับเขตอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบและปรับความต้องการให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุในเขตการศึกษานั้นๆ

เอกสารอ้างอิง

จันทร์เพ็ญ ลอยแก้ว. (2555). การศึกษาความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ

ในเขต เทศบาลเมืองอโยธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การค้นคว้าอิสระรัฐ

- ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
 นริสา พึ่งโพธิ์สภ และ ฐาศุภกร์ จันประเสริฐ. (2555). รายงานการวิจัยการสังเคราะห์งานวิจัยที่
 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางจิตและสังคมที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของ
 ผู้สูงอายุในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สถาบันวิจัย
 พฤติกรรมศาสตร์.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วน
 ตำบลศรีชะชะจะเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์
 รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โปรดปราน เพชรสด. (2558). แนวโน้มการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อรองรับสังคม
 ผู้สูงอายุ ชุมชนบ้านจำรุง จังหวัดระยอง. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต,
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- รศรินทร์ เกรย์, อุมารณณ์ ภัทรวานิชย์, เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และ เรวดี สุวรรณนพเก้า. (2556).
 มโนทัศน์ใหม่ของนิยามผู้สูงอายุ : มุมมองเชิงจิตวิทยาสังคม และสุขภาพ. นครปฐม:
 บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด.
- ระพีพรรณ คำหอม. (2557). สวัสดิการสังคมกับสังคมไทย (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันทนีย์ วาสิกะสิน, สุรางค์รัตน์ วศินารมณ และ กิติพัฒน์ นนทปัทมะดูล. (2553). ความรู้ทั่วไป
 เกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันชัย ชูประดิษฐ์. (2555). การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาล

ตำบลดำทับ อำเภอดำทับ จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สมพล นวะกะ. (2555). ความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วน

ตำบลดำทับ อำเภอดำทับ จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.

สำนักงานเขตดินแดง. (2561). ข้อมูลทั่วไป. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2561, จาก

<https://sites.google.com/site/ssm56020732/general-information>

อุซุกร เหมือนเดช. (2552). ความต้องการในการได้รับสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขต

เทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏธนบุรี.